

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-01-25

Diarienummer:
KSN-2023-01916

Handläggare:
Göran Carlén

Svar på motion om att inrätta en planberedning från Ehsan Nasari och Victor Zhao Johansson (C)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med hänvisning till föredragningen.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del

1. **att** inrätta ett planeringsforum i enlighet med föredragningen.

Ärendet

Ehsan Nasari och Victor Zhao-Jansson (C) föreslår i en motion väckt 19 juni 2023 att kommunstyrelsen ges i uppdrag att inrätta en planberedning med deltagande av representanter från kommunstyrelsen samt berörda nämnder och bolag. Syftet skulle vara att ge djupare information om strategiska fysiska planeringsfrågor, säkerställa skilda perspektiv, hantera målkonflikter, stärka medborgarnas tillit till demokratin samt skapa förutsättningar för breda politiska överenskommelser.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Föredragning

Uppsala kommun har tidigare haft en planeringsberedning under kommunstyrelsen. Vid behov kallades berörda nämndpresidier och bolagsrepresentanter också in, liksom externa gäster. Strategiska frågor för den fysiska planeringen behandlades och syftet var ungefär såsom beskrivits under rubriken "ärendet" ovan. Beredningen var inget beslutsorgan utan användes som informations- och discussionsforum.

Planeringsberedningen ersattes 2012 av ett bredare forum där även välfärdsfrågor behandlades. Därefter har det funnits gemensamma beredningar över de skilda nämnderna och styrelserna i skilda skepnader, delvis beroende på hur nämndstrukturen växlat över tid.

Efter valet 2018 inrättades ett mer informellt Forum för samhällsutveckling som träffats 3-4 gånger per år. Till forumet bjöds alltid KSAU och i övrigt nämndpresidier och styrelseordföranden som bedömdes beröras av de frågor som togs upp på respektive möte. Fokus har legat på fördjupad information. Efter valet 2022 har Forum för samhällsutveckling sammankallats en gång, i oktober 2023.

Det är angeläget, så som motionärerna efterlyser, att det finns ett informations- och överläggningsforum om strategiska samhällsbyggnadsfrågor. Det bör också schemaläggas och ges ordentligt tidsutrymme. Förslagsvis inrättas ett planeringsforum som ersätter Forum för samhällsutveckling, enligt följande:

- Planeringsforum inrättas för innevarande mandatperiod och schemaläggs med minst tre tillfällen per kalenderår.
- Till planeringsforum inbjuds ständigt KSAU, presidierna i MEXU, PBN och GSN. Till varje tillfälle kan ytterligare presidier och bolagsordföranden bjudas in, beroende på innehållet. Kommunstyrelsens ordförande bjuder in till och håller i mötet. Stadsbyggnadsförvaltningen organiserar, med stöd av kommunledningskontoret.
- Syftet för forumet är att erbjuda tillfällen för mer djupgående information och informella överläggningar som fokuserar på strategiska frågor i samhällsbyggandet och den geografiska samhällsutvecklingen avseende samtliga hållbarhetsperspektiv.

Tidigare forum för samhällsutveckling har innefattat mötestillfällen där huvudfokus legat på trygghet och social hållbarhet. Fortsättningsvis inryms samtliga hållbarhetsperspektiv som är knutna till den fysisk-geografiska samhällsplaneringen i forumet.

Typexempel på agendapunkter kan vara:

- Översikt av pågående och planerat samhällsbyggande (exempelvis portföljen för samhällsbyggnadsprojekt) och nedslag i särskilt intressanta projekt. Kopplingen till social utveckling, klimat, kommunalekonomi, biodiversitet med mera.
- Utredningsresultat, dialoger och uppkomna frågeställningar inom översiktsplanarbetet
- Styrdokumentsarbeten och -uppföljning med bäring på fysisk-geografisk samhällsutveckling.

Fokus ligger på strategiska samhällsbyggnadsfrågor och i normalfallet inte sådant som enskilda detaljplaneärenden. Det är heller inte tänkt att planeringsforum ska vara direkt beredande för beslut i enskilda ärenden. För att tydliggöra det bör det vara ett forum och inte en beredning.

Ekonomiska konsekvenser

Förtroendevalda deltagare arvoderas enligt Regler för ekonomiska ersättningar till förtroendevalda i Uppsala kommun mandatperioden 2023–2026. Flertalet förväntade deltagare har månadsarvode som redan täcker den här typen av aktiviteter. Eventuella ytterligare kostnader belastar kommunstyrelsen. Detta rymms inom budgetram.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 26 februari 2024
- Bilaga 1, Motion om att inrätta en planberedning från Ehsan Nasari och Victor Zhao-Jansson (C)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Christian Blomberg
Stadsbyggnadsdirektör

Motion om att inrätta en planberedning

Uppsala är en attraktiv kommun som många vill flytta till. Från 1990 och framåt har Uppsala vid sidan om de tre storstads- och arbetsmarknadsregionerna haft den största folkökningen i Sverige. Enligt Boverket är Uppsala också en av de kommuner som byggt flest bostäder per invånare. Med våra två universitet, starka arbetsmarknad och närheten till Arlanda kommer vi att fortsatt ha en stark tillväxt. Det är i grunden positivt och helt nödvändigt för att trygga företagets och välfärdens kompetensförsörjning, samt finansiering av skola, vård och omsorg.

2017 tecknade Uppsala kommun ett avtal med staten om bostadsbyggande. Fram till 2050 ska det byggas 33 000 bostäder i de södra stadsdelarna. Även om det är en relativ lång tidshorisont så är det i svenska mått ett stort åtagande. När vi utvecklar vår kommun måste många olika intressen och mål beaktas. I grunden handlar det om att vi ska kunna omhänderta tillväxten på ett så klokt sätt som möjligt med hänsyn till de ekonomiska, ekologiska och sociala hållbarhetsaspekterna. Vi lever också i en omvärld som ständigt förändras, vilket aktualiserar olika frågeställningar som behöver beaktas.

Kommunstyrelsen är kommunfullmäktiges övergripande och viktigaste beredande och beslutande organ. Under kommunstyrelsen finns också kommunstyrelsens mark- och exploateringsutskott. De ansvarar enligt en delegation för inköp, överlåtelse eller uthyrning av fastigheter, tomträtter och andra nyttjanderätter inom de delar av kommunens fasta egendom som inte är bebyggd. Mark- och exploateringsutskottet har i den nuvarande organisationen fått en övergripande roll som i vissa avseenden begränsar såväl Plan- och byggnadsnämndens som övriga facknämnders ansvarsområden.

I Uppsala kommun har det tidigare funnits en så kallad *Planberedning* under kommunstyrelsen, med basbemanning och där alla kommunalråd och berörda förvaltningschefer deltog. Planberedningen behandlade alla strategiska planuppdrag, översiktliga planer, bevarandeplaner för innerstaden, större trafikplaner, för väg, järnväg, flyg, regionala trafikplaner, tvärspektoriella frågor som kunder beröra miljö, energi, vatten, fjärrvärme, kultur-stadsmiljö och bostadsbyggande. Till Planberedningen kallades vid behov presidierna för byggnadsnämnden, fastighetsnämnden (med de uppgifter som mark- och exploateringsutskottet har idag), övriga relevanta och övriga berörda bolag samt regionrepresentanter med ansvariga befattningshavare.

Syftet var att ge samtliga partier genom dess KS-representanter och berörda bolag- och nämndpresidier djup information, att analysera och diskutera olika målkonflikter och långsiktiga konsekvenser: miljömässigt, ekonomiskt, socialt, kulturellt, regionalt och genomförbarhet. Inbjudna vid olika ärenden kunde vara experter, företrädare, intressenter av olika slag. Inga beslut fattades. Representanter för de olika politiska partierna kunde sedan använda informationen inom respektive parti inför beslut i nämnder, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. Ibland uppstod sonderingsförsök, mellan olika intressenter. Planberedningen var särskilt nyttig vid politiska jämviktslägen eller önskemålet att viss övergripande besluten måste ligga fast under flera mandatperioder oavsett politisk majoritet.

Sedan 2017 har kommunen hamnat i ett svårt läge med knappa politiska majoriteter i viktiga frågor som skulle behöva betydligt bredare förankring. Förutsägbarhet är en mycket viktig fråga vid projektutveckling av bostäder, processen tar minst 5 år och ofta betydligt mer än 10 år. Därutöver är det många medborgare och föreningar som har kritiserat kommunen för att det finns ett demokratiskt underskott i stadsutvecklingen, deras upplevelse är att medborgarinflytandet alltmer har kommit att åsidosättas i kommunens samhällsplanering.

En planberedning skulle hjälpa oss att omhänderta tillväxten på ett klokt sätt genom att hantera målkonflikter och att vi inte missar att beakta viktiga perspektiv i samhällsbyggnadsprocessen, exempelvis barnperspektivet och den sociala hållbarheten. En planberedning skulle också vara ett verktyg för att stärka medborgarnas inflytande så att den lokala tilliten till demokratin stärks, och sist men inte minst, den skulle skapa förutsättningar för breda politiska överenskommelser.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Centerpartiet att kommunfullmäktige beslutar

att kommunstyrelsen får i uppdrag att inrätta en planberedning i enlighet med motionens intentioner

Ehsan Nasari (C)

Victor Zhao-Jansson (C)

23-06-19